
Kronika

poroča o naših kulturnih zadevah naš dobri prijatelj, odlični publicist Herman Wendel.

Iz tega kratkega poročilca je razvidno, da slovenska knjiga polagoma sicer, a vztrajno stopa v tuji svet. In to, mislim, po pravici. *Fran Albrecht.*

Tuja imena v slovenski obleki. Morda ne bo prestarokopitno, če rečem dve, tri besede o pravopisu, ki še danes ni dokončno ustaljen. Saj se takim malenkostim tudi drugod ne branijo, n. pr. v Barceloni, kjer katalonski politično-trgovski glasnik «La Publicitat» skoro vsak dan objavi stolpič: *Converses filològiques* (jezikovni pomenki), ali na španskem, kjer sta se pred tedni spoprijela dva ugledna slovstvenika glede pisave inozemskih nazivov, boreč se proti tamkajšnji razvadi, da preveč po domače prikrajajo tujo nomenklaturu: Bernardino de Santo Pedro naj bi bil Francoz Bernardin de Saint-Pierre! Za cirilico je stvar dokaj nerodna: kdor še ni čul o švicarski pisateljici, ki se piše Burnat-Provins, utegne na dvajset načinov prenesti iz srbskega prevoda obliko «Birna Proven» nazaj v izvirnik, a težko, da bi pravo pogodil.

Za latiničarje zadeva ni posebno zamotana. Vendar ako pogledaš kako poslovenjeno delo, n. pr. Farrèreove «Civilizirance», najdeš v eni vrsti, najmanj pa na eni strani dvoje, troje ali več načel: gospa Malais, g. Malaisova, Malaiseva, Malaisjeva ali Malaisjeva; slično: Fierce, Fierce-a, Fiercea, Fierca; Orvillierski ter Orvilliers-ki; Moiška in Moišška ulica; Sélysetto, Sélysette-o, Selysetteo in celo nepregibno: vi imate svojo Sélysette (150). Ali: Claudeja Rocheta in Rochetja. «Francija ima dva pisateljska ženija: Pierre Loti-ja in Collette-a (bolje: Colletteo, ker je ženska!)... Često čitam Rabelais-ja, Racine-a, posebno pa velikega Corneilla... Visoko cenim Gérarda d'Houville-a (ženska!)...» Walter Scott-ova dela mi zvené kakor: hiša moj očeta! Kdor piše slepemu P. Louys-ju, naj ve, da živi v Paris-ju in da mu njegovi rojaki pravijo «luís».

Tako omahovanje ne bi nič kaj ugajalo Pascalovemu «geometričnemu duhu», ki bi se gotovo pridružil Kobalovim in Sovretovim transkripcijam (Kellermannov «Predor» in prevodi iz grščine). Ravnati bi se kazalo po temle geslu: imenovalnik ostani nedotaknjen, v odvisnih sklonih pa pritaknem brez vezaja slovensko obrazilo na deblo pri klasičnih in onih modernih jezikih, ki še poznajo sklanjo: Giordana Bruna so sežgali v Rimu l. 1600, ker se je izpreobrnil h kalvinizmu; kdo pozna pri nas najboljšega portugalskega pesnika Affonsa Lopesa Vieiro? Pri francoščini, nemščini, angleščini pa naj se pritikajo naše končnice na neokrnjen izraz; zev se zapiraj z glasom j pri samoglasniškem doglasku: Hugo-Hugoja, Fichte-Fichteja; francoski nemi e je izvzet: s Claudeom. Ako se beseda končuje z nemim soglasnikom, naj ta zatvarja zev: Rocheta, Capetu, v Chamonixu, Louysova «Aphrodite». Ne gre pa zapirati takih hiatov z j (Bourgetjeva petdesetletnica), saj pri izvedenkah vendar ta črka ni mrtva: Capétien, in poleg tega opažamo v francoščini že lahno težnjo po sličnih končnicah: Tarn, Béarn, Chamonix itd. se danes večinoma izrekajo z vsemi končniki.

To pravilo se dá izlahka izvesti, samo malo pozornosti in pažnje bo treba. Naj bi bilo resnično, kar piše M. J. v gori navedenem, stilistično uspelem prevodu: «Zdi se, da ga navdaja temna, a silna slutnja, da je naša rešitev v gojitvi samozatajevanja in skladnosti. *N. K.*

Urednikov «imprimatur» dne 19. februarja 1924